

Referat fra møde i udvalget for forstligt formeringsmateriale (forstudvalget)

1. mandag den 20. november 2023 på ING Velkomst og godkendelse af dagsorden

Deltagere: Bjarne Pugholm Johansen, Claus Jerram Christensen, Gunnar Friis Proschowsky, John Emil Norrie, Martin Jensen, Niels Otto Lundstedt, Pernille Karlog, Peter Ladegaard Jensen, Søren Hald, Søren Iversen, Ulrik Kejser Nyvold, Alexander Lindskov, Kristine Riskær, Bruno Bilde Jørgensen, Sabine Fennefoss Bye, Merete Buus, May Birkemose og ordstyrer Erik Dahl Kjær. Afbud fra Søren Hald og Thomas Toftgaard.

Der blev holdt en kort bordrunde, LBST har et ønske om tilføjelse om et punkt om NGT under punkt 2, ellers er dagsordenen godkendt.

Generel orientering fra LBST ved Kristine Riskær:

LBST har fået en ny strategi; Den kompetente myndighed er i centrum, og en sikker og effektiv forvaltning er central. Vi har altid arbejdet med et stort fokus på egenkontrol og sikring af kompetencer, og vi arbejder mod højere grad af en audittilgang og udvikling af også den rolle som kompetent myndighed. Den nye strategi har også fokus på den grønne omstilling, fokus er primært ude ved de virksomheder vi betjener, hvor vi arbejder med virksomhedernes rammebetingelser og støtte op om omstillingen på bedste vis. Ligeledes er arbejdsliv i balance og udvikling et vigtigt fokuspunkt og noget, der arbejdes med for at kunne rekruttere, fastholdelse og udvikle kompetencer i styrelsen.

LBST prøver at stille skarpt på balance mellem at understøtte erhvervet, og det at sikre at reglerne er håndholdt. Vi understøtter den gældende politik, bl.a. Farm to Fork, Green Deal og Skovplanen mv.

På personalesiden: Ny teamleder i Augustenborg teamet i foråret: Nana Rask. Kristine Beck Klint er blevet teamleder i Nyropsgade (tidligere jurist i teamet).

Styrelsen har været i en situation hvor en afskedigelsesrunde desværre har været nødvendig. Årsagen har været faldende bevillinger, og det har påvirket ca. 100 medarbejdere. Der er ansættelsesstop til april 2024.

a) Nyt udvalgsnavn, revideret kommissorium og ny udvalgsperiode

Udvalget har ændret navn til *Udvalget for forstligt formeringsmateriale*, så det flugter med direktiv og bekendtgørelse.

Der er primært tale om redaktionelle ændringer i kommissorium, dog er habilitetsbestemmelsen præciseret, så medlemmer skal henvende sig til LBST, hvis man på nogen måde bliver i tvivl om sin habilitet. Samtidig er bestemmelsen om, at udvalget udtaler sig i sager, der forelægges for udvalget, eller som udvalget på eget initiativ tager op til behandling, samt at forpersonen kan udtale sig på udvalgets vegne i presserende sager, slettet.

Udvalget er nyudnævnt for en femårig periode fra 1. november 2023 – 31. oktober 2028. Der er ikke sket ændringer i udvalgets sammensætning, herunder at Prof. Erik Dahl Kjær fortsat er forperson for udvalget.

b) Bekendtgørelser om forstligt formeringsmateriale

Betalingsbekendtgørelsen (trådte i kraft den 1. juli 2023)

Der er primært tale om en videreførelse af de eksisterende regler, dog med ændret titel og enkelte præciseringer i teksten. Titlen er ændret, så den bedre stemmer overens med bekendtgørelse om forstligt formeringsmateriale.

Derudover blev bekendtgørelsen ændret, idet Landbrugsstyrelsen er i gang et projekt om kvalitetstjek af styrelsens bekendtgørelser. For denne bekendtgørelse betyder det, at der laves en række ændringer af redaktionel karakter. Der er tale om mindre ændringer uden materiel betydning.

Bekendtgørelse om forstligt formeringsmateriale som træder i kraft den 1. januar 2024

Bekendtgørelsen ændres bl.a. med henblik på at opdatere kåringslisten i bilag. I forbindelse med den offentlige høring er der også kommet en række bemærkninger til kåringerne, som bliver medtaget.

Af større ændring skal nævnes, at § 13 og § 14 ændres, således at anmeldelse af import skal ske senest to hele hverdage forud for importen. Aktuelt er kravet, at anmeldelse skal ske senest 48 timer forud for import. Ændringen gør det muligt for Landbrugsstyrelsen at tilrettelægge importkontrollen i hverdagene. Virksomhederne skal således fremadrettet være opmærksomme på, at weekender og helligdage ikke tæller med, og det kan derfor blive nødvendigt at anmelde importen tidligere, end man gør i dag.

Lug ud i lovgivningen

Mundtlig orientering om ministeriets projekt hvor alle kan melde ind regler eller områder hvor man mener der kunnen være forbedringsmuligheder. Der var spørgsmål til: hvad sker der når man har meldt noget ind? LBST: der er ikke noget fastlagt om en tilbagemelding. Men vil følge op, og finde ud af om der kan komme en form for opsamling eller tilbagemelding på forslagene.

<https://fvm.dk/ministeriet/love-og-regler/lug-ud-i-lovgivningen>

Kåringsudvalget tilføjer deres retningslinje på 7 punkter:

1. Hvorvidt frøavlsbevoksninger automatisk kåres, hvis oprindelsesbevoksningen fænotypisk er over gennemsnittet
2. Hvorvidt en dårligt udseende bevoksning kåres fænotypisk, fordi en anden bevoksning fra samme frøparti er fænotypisk kåringsværdig
3. Hvorvidt unge frøavlsbevoksninger kåret som afprøvet, hvis oprindelsesbevoksningen er kåret som afprøvet
4. Krav til kåring af frøplantefrøplantager (Seedling Seed Orchards = SSO'er).
5. Hvorvidt der kan foretages genetisk tynding i frøplantager
6. Hvorvidt der kan komme retningslinjer for klonantal for forskellige arter
7. Hvorvidt bevoksninger hvor der indgår flere provenienser, kan kåres fænotypisk

Retningslinjerne kan læses i bilag 2 til møde i kåringsudvalget d. 7/2-2018. LBST tager til overvejelse om dette med fordel kunne indskrives i bekendtgørelsen eller en vejledning.

Spørgsmål: er der hjælp til at kåre midlertidigt? Ja, direktivet giver mulighed for en op til 10 års godkendelse på ikke afprøvet materiale. Dette gøres f.eks. på nye arter hvor man ikke har grundlag for kårningen, noget at måle bevoksningen op i mod, eller et akut frøbehov hvor man håber på der på sigt kommer en bedre frøkilde. Det kommenteres at en 5 årige kåring er meget kortsigtet i et skovbrugssammenhæng. Der blev enighed om at det fremadrettet bør fremgå af

bekendtgørelsen hvis arealer er midlertidigt kåret. For nu håndteres det i Excel-listen på hjemmesiden, men på sigt kan det måske indarbejdes i bekendtgørelsen. Det kommenteres også at man i landskabssammenhæng gør det samme med midlertidige kåringer. Kåringsudvalget tager til efterretning at kriterie for midlertidige kåringer bør fremgå af arbejdsdokumentet.

c) Orientering om arbejdet i EU, herunder EU-Kommissionens revision af FRM-reguleringen

EU-arbejdsgruppemøde om forstligt formeringsmateriale

Der har været afholdt møde i EU-arbejdsgruppe om forstligt formeringsmateriale den 26.-27. april 2023. Der blev givet et indblik i den forstlige sektor i Slovakiet. Derudover var temaet arbejdet med revision af EU-lovgivningen om forstligt formeringsmateriale, hvor Kommissionen fik diverse tekniske input til det videre arbejde.

Revision af FRM-reguleringen

Kommissionen offentliggjorde forslag til forordning om forstligt formeringsmateriale den 5. juli. Forslaget blev lagt på Høringsportalen, hvor det nu ligger i både engelsk og dansk sprogversion: Høringsmaterialet findes på Høringsportalen her:

<https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/67740>

I har nu mulighed for at sende jeres eventuelle bemærkninger på baggrund af den danske version af forslaget til planter&biosikkerhed@lbst.dk.

Høringsfristen er torsdag den 7. december 2023. LBST opfordre til at man tager sig tid til at læse det og vurdere hvilken betydning det vil få fremadrettet.

Forslaget skal erstatte direktivet om forstligt formeringsmateriale, som I finder her:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:31999L0105>

Kommissionen har med det nye forslag som noget nyt defineret hvilke formål forslaget vedrører:

- a) træ og -biomaterialeproduktion
- b) bevaring af biodiversitet
- c) genopretning af skovøkosystemer
- d) tilpasning til klimaændringer
- e) modvirkning af klimaændringer
- f) bevaring og bæredygtig udnyttelse af forstlige genetiske ressourcer

Mærkningskravet til ikke forstlige formål foreslås at udgå. – Der var spørgsmål til hvad dette betyder i praksis, og det er der ikke noget klart svar på. Der blev kommenteret at det kan blive svært hvis der er en stor gråzone udenfor lovgivningen, men at det også klart vil give udfordringer hvis det kommer til at betyde at alt skal være kåret materiale.

Der defineres frøoverførselszone for FRM af kategorierne *lokalitetsbestemt* og *udvalgt*. Ligeledes defineres anvendelsesområde for kategorierne *kvalificeret* eller *afprøvet*.

Det foreslås, at medlemsstaterne skal udarbejde beredskabsplaner for at sikre tilstrækkelige forsyninger af FRM til genplantning af skov i områder, der udsættes for ekstreme vejrfænomener, naturbrande, udbrud af sygdomme eller skadegørerangreb, katastrofer eller

andre hændelser. LBST nedsætter i 2024 en arbejdsgruppe på tværs, der kan se på mulighederne herfor.

Det foreslås, at professionelle operatører fremover kun skal registreres efter plantesundhedsforordningens art. 65. Professionelle operatører skal stille alle nødvendige oplysninger til rådighed om materialets egnethed til de aktuelle og forventede fremtidige klimatiske og økologiske forhold til brugere af deres FRM.

Leverandøretiketter og leverandørdokumenter erstattes i forslaget af officielle mærkesedler. De professionelle operatører kan autoriseres til at udstede mærkesedlerne, når myndigheden har konstateret, at kravene til materialet er opfyldt.

LBST opfordre til at man sender skriftlige bemærkninger til udkastet, og takker for de allerede indkommende bemærkninger. Der er flere ting der fremstår lidt uklart, f.eks. hvad der sker hvis hvad det kommer til at betyde at man kære til nye formål, må det så kun benyttet til det formål? Hvad er det for oplysninger den professionelle leverandør skal stille til rådighed, og hvad er det for mærkning der skal på, mm. Det blev bekræftet at det fortsat er med henblik på markedsføring at reglerne gælder.

Kåringsudvalget kommenterede også at det også kommer til at bringe nogen nye udfordringer til deres arbejde når der ændres i kåringskategorierne, og nogle af kategorierne er sværere at nedfælde klare kriterie for end andre.

C2) Tilføjet punkt om NGT

Sabine gennemgik en kort præsentation om NGT (præsentationen er vedlagt referatet). KOM er blevet pålagt at lave en undersøgelse af området, og resultatet blev at den nuværende regulering ikke var ”Fit for purpose”. Der er derfor et nyt forslag til lovgivning. Arbejdet går rigtig stærkt, der er to månedlige møder. Der er overordnede set to kategorier; NGT 1 planer, som også vil kunne frembringes ved traditionel forædling, og NGT 2 planter, som ikke kunne være frembragt ved traditionel forædling. Det, der fylder mest i debatten lige nu, er sameksistens med økologisk produktion og patenter.

Tidligere analyse viser at NGT ikke var så relevant for skovbrug, men hvis der åbnes for, at der ikke skal afprøves, kan det måske blive aktuelt.

d) OECD

Der har været afholdt OECD-årsmøde om forstligt formeringsmateriale 26.-27. september 2023. Paraguay, Brasilien og Columbia er interesserede i at komme med i OECD Forest Seed and Plant Scheme.

Der blev vedtaget retningslinjer i nødsituationer som fx Covid-19. Det blev desuden vedtaget at tilføje maksimum antal produktionsår eller maksimum antal rameter til 'Specimen Certificate of Identity for FRM Derived from Clones or Clonal mixtures' i bilag VII i OECD-reglerne. De vedtagne ændringer træder i kraft 1. januar 2024. De gældende OECD-regler findes her:

<https://www.oecd.org/agriculture/forest/documents/FINAL%20FOREST%20RULES%20ENGLISH%202023.pdf>

Finland gav en præsentation om somatisk embryogenese. Der var enighed om, at det primært var relevant for FRM i kategorien *afprøvet*. OECD-sekretariatet vil sammen med Finland udarbejde et forslag til ændring af OECD-reglerne, som kan drøftes på et senere møde.

Det blev foreslået at indføre et FRM-partinummer, som altid skal følge det høstede parti, som supplement til certifikatet og certifikatnummeret, som jo kan skifte. Formålet er at forbedre sporbarheden fra høst til salg.

OECD arbejder videre med digitalisering og samarbejde med EU i den forbindelse. OECD samarbejder med EUFORGEN om en fælles kommunikationsstrategi, der har til formål at tilskynde til brug af det mest relevante FRM til skovrejsning og skovplantning.

e) Import og eksport – handelsrestriktioner mod Rusland, ePhyto, Traces NT, eksportkontrol m.v.

Rusland

Eksport til Rusland; EU's eksportforbud foreligger fortsat for planter og juletræer, men frø er ikke omfattet. LBST har udsendt en nyhed om, at det kan være strafbart, at medvirke til overtrædelse af dette EU-forbud. Dette er dog overskygget af, at Rusland pr. 27. oktober i år har indført importforbud mod alle danske varer omfattet af plantesundhedskrav, herunder også frø.

Der blev spurgt til import af frø fra Rusland, og LBST er ikke bekendt med at der skulle være opsat nogen nye restriktioner for frø.

Storbritannien

Eksport til Storbritannien: Der var varslet om certifikatpligt på afskårne juletræer fra denne sæson, men det er udskudt. Fra 31. januar 2024 kommer der nye krav, hvilket betyder, at der kræves et plantesundhedscertifikat for langt flere varer ved import. Bl.a. bliver frø og plantedele af *Prunus*, samt afskårne træer og grene af *Pinales* under 3 m omfattet.

TRACES

EU's IT-system Traces TNT er obligatorisk for så vidt digitale eksportanmeldelser fra Danmark siden 1. oktober 2022, altså godt et år. Der er udstedt over 12.000 danske certifikater i systemet på nuværende tidspunkt. Det er LBST's opfattelse, at det fungerer godt, og de værste børnesygdomme er overstået. LBST har været meget aktive i forhold til at komme med udviklingsforslag, og har sendt over 117 spørgsmål og forbedringsmuligheder til EU-Kommissionens TRACES-team, og mange er også implementeret i praksis i dag.

Der blev meldt tilbage at virksomhederne også oplever at systemet fungerer nu, og at der er tilfredshed med den support at LBST yder til systemet.

f) NordGen

Mundtlig orientering ved NST.

Nyheder m.m. kan findes her <https://www.nordgen.org/category/skog/>
GFP orienterede om, NordGen Skov samarbejdet.

I september afholdtes 2 dages konferencen "Fremtidens skove" i Ringsted med godt 100 deltagere. Det handlede om klimaudfordring, træartsvalg, mulighed for nye arter og skovanvendelsens betydning for klimaudviklingen. Bregnetved og Sorø Akademi var værter for ekskursionen, hvor fokus var på produktion af løvtræ.

I august afholdt NordGen seminar i Norge om eg. Det var meget passende på Agderkysten.

En nordisk statistik over brug af frø- og planter er ajourført. De danske data stammer fra Landbrugsstyrelsens statistik. Endvidere er udarbejdet nogle korte artikler om skovgenetiske forhold.

g) EUFORGEN

Mundtlig orientering ved NST.

Nyheder og nyhedsbreve findes her <http://www.euforgen.org/about-us/news/>

EUFORGENs aktiviteter sker i vidt omfang gennem arbejdsgrupper med eksperter. Der arbejdes særligt med genetisk diversitet som grundlag for resiliens (robusthed), med anbefalinger for skovbrug og skovpolitik og med genbevaring. Endvidere er Information, herunder udarbejdelse af webinarer og artikler væsentlig.

Der arbejdes på at tilrettelægge den næste 5-års periodes mål og aktiviteter (Fase 7).

h) OptForest

Mundtlig orientering ved IGN om 'OptForest' projektet, der indeholder kortlægning af frøforsyning og planteproduktionspotentiale i EU og arbejde med at udvikle fremtidens frøkilder. Formålet er bl.a. at sikre brugen af FRM til klima- og sygdomsrobuste skove. Det er et forsknings- og udviklingsprojekt som prøver at kortlægge forhindringer og udfordringer samt hvilke produktionsmuligheder der foreligger. Der har været sendt spørgeskema ud, og det menes at ca. 20 % planteskolerne på EU-plan har svaret på spørgeskemaet om kortlægning af problematikker og kapacitet. Der blev spurgt til om der må rettes henvendelse til (dele af) udvalget her for at kunne melde national(e) eksporter ind til projektet, og det blev der svaret ja til.

i) Skovplanen 2022

Mundtlig orientering ved MST.

Skovplan 2022 består af nogle FoU-projekter samt en række tværministerielle notater, som alle belyser forskellige aspekter af muligheder og barrierer for at opfylde den skovrejsning, som er beskrevet i regeringsgrundlaget. Resultatet af Skovplan 2022 skal forelægges regeringen, forventeligt i december med henblik på at få pejling på, hvad der skal ske fremadrettet. Notaterne er ikke offentliggjort, da de endnu ikke har været forelagt ministeren. Fou-projekterne er afrapporteret og kan ses på Københavns Universitets hjemmeside.

Af særlig interesse for Forstudvalget er det tværministerielle notat om planteforsyning, hvor emnet blev drøftet på udvalgets møde i 2022. Forstudvalgets input om at stabilitet i afsætningen af planter er af største vigtighed er medtaget i konklusionen på notatet. Notatet anbefaler desuden at der anvendes kåret materiale og at frøformering er den mest økonomiske metode til planteproduktion

Notatet om planteforsyning vil blive sendt til udvalget når det bliver muligt.

I forbindelse med EU's biodiversitetsstrategi og skovstrategi foreligger et løfte (pledge) fra EU-Kommissionen om at der skal plantes 3 milliarder nye træer inden 2030. Der er bl.a. oprettet en hjemmeside, 'MapMyTree' til at bidrage til optællingen af plantede træer, her kan alle melde ind med stort og småt. Link til MapMytree. <https://mapmytree.eea.europa.eu/>

2. Orientering fra Kåringssekretariatet

Mundtlig orientering ved IGN.

Der har i år været 4 besigtigelser mod 4 stk. i 2020, 19 stik i 2021 og 20 stk. i 2022. Der er indstillet til 6 kåringer og er fortsat lidt udestående. På selve kåringsturen blev kun én bevoksning besigtiget, de øvrige blev besigtiget på to mandshånd inden kåringsturen, og forlagt udvalget. Det er flere og flere frøplantager der kåres, det bliver mere og mere på baggrund af forskellige data, hvilket giver mere hjemmearbejde, og større mulighed for at syne mere på to mandshånd.

FP.305, som manglede en tyndingsplan, er nu godkendt og når også at komme med i den nye bekendtgørelse.

Kåringsudvalget er et yderst stabilt udvalg, og har i år rost Christian Als for at have deltaget i samtlige møder de sidste 26 år. I udvalget er ma udpeget for 5 år ad gangen, og der er en høj gennemsnitsalder.

Referater fra årets kåringsture medsendes dagsordenen.

Der blev talt om det kunne være en opgave for en SLING elev at kortlægge hvor meget frø der ligger på lager, hvilke mængder der omsættes af forskellige arter, og hvad opbevaringstiden er m.m.

3. Orientering fra medlemmerne

Mundtlig orientering.

Skriftlig orientering fra HD Seed, som ikke har mulighed for at deltage i mødet:

- Stor travlhed med olden i år. Frøforsyningen bliver mere og mere udfordret, da store arter falder ud og ikke findes på lager.
- Det ville være ønskeligt om vi opfordrede til øget fleksibilitet i EU også til at acceptere provenienser fra nabolande eller naboområder. Dels som hjælp til frøforsyningen, dels for at understøtte assisteret migration.
- Vi oplever stigende udfordringer med fortolkningen af EU-rules 1999/105/EC for forestry material for de enkelte medlemslande. Vores plantepas, som er godkendt af Landbrugsstyrelsen accepteres ikke i alle EU-lande, især Frankrig, Belgien og Sverige. Derfor bliver vi ofte nødsaget til at lave egne "certifikater" for at tilfredsstille kunder eller kontrollører. LBSST svar: ved salg bør stamcertifikat (eller kopi heraf) medsendes til brug ved omsætningskontrol, vi vil gerne hører hvis dette ikke løser problemet, eller hvis andre oplever det samme.

Mundtlig orientering fra John om det frivillige udvalg for ikke EU arter:

Der har været travlt i år, og været en sjællandsk tur, og det forventes der kommer en jysk tur til næste år. Der er også L numrene her der udpeges for 5 år, da der mangel på frø, men det er med henblik på at der må etablere nye frøkilder der kan tage over.

Det blev også nævnt at nogen entreprenører ikke vil bruge kåret materiale, da de kalder det konkurrenceforvridende.

5. Status på Landbrugsstyrelsens kontrol

a) Statistik, import og indsamling, omsætning i Danmark og aftalebaseret ordning

Kontrol

Der er per ultimo oktober anmeldt 118 indsamlinger her i dette høstår, 15 er indtil nu annulleret. Vi har planer om at køre kontrol på ca. 25 indsamlinger. I høståret 2022-23 var der 112 anmeldelser, hvor af 35 senere blev annulleret, og der var kontrol af 22 arealer. Kontrollerne var fordelt på 18 forskellige træarter. Der var anmeldt fleste nordmannsgran efterfulgt af ahorn og sitka.

Omsætningskontrollen forløber planmæssigt, her er intet at berette. På indberetning af omsætningen det er vores indtryk, at vi får flere og flere indberetninger inden for fristen, vi har dog stadig udfordringer med enkelte indberetninger.

Sidste år spurgte vi, om den aftalebaserede ordning stadig har relevans, og der var svaret ja. LBST har opdateret aftalen med små ting. Ordningen ligger meget stille, vi har modtaget en enkelt audit rapport og afventer at modtage fra øvrige tilmeldte virksomheder.

Statistik

Statistikken for 2022-2023 er udsendt med dagsorden. Vi modtager gerne kommentarer, og forventer at lægge den på hjemmesiden i løbet af november.

LBST nævner at *Abies nordmanniana* dækker også over *bornmuelleriana*, og hvor LBST kender til det, er de udspecificeret med subsp. *equi-trojan*. Der var spørgsmål til om det også er korrekt at de to er de samme, LBST og KU prøver at afklare hvad der er korrekt her, og melder ud når der er enighed.

b) Økonomi

Mundtlig orientering ved Line fra LBST (var af praktiske årsager rykket op under punkt 2). Herkomstområdet er et gebyrfinansieret område, hvor vi som myndighed hverken må tjene eller tabe penge, hvilket er et princip for de myndighedsopgaver, som der ikke er andre der kan løse. Ordningen har været rimeligt i balance over en årrække, men sidste år opstod et stort underskud grundet kåringssekretariatets konsulentopgaver. Der blev derfor holdt et møde hos NST i foråret. Det ser dog ud til, at det var helt særlig for det år, og vi forventer derfor mere stabilitet på ordningen.

Kåringsturen i år har været historisk lille og i år uden overnatning, som normalt er en stor udgift. Sekretariatet har gjort en stor indsats for at holde udgifterne ned, og flere kåringer er besigtige af et to mandshold.

6. Diskussionspunkter

Brug af polsk lind i tilskudsordningen privat skovrejsning

LBST – EU & Projekt (EUP) søgte viden fra udvalget om polsk lind udenfor de forældede frøzoner. EUP var blevet gjort opmærksom på planteskolernes udfordringer ved, at polsk lind er udgået af provenienslisten til ordningen privat skovrejsning 2023. EUP har indhentet ekspertise fra KU og NST forud for at polsk lind blev fjernet fra listen. EUP nævnte iøvrigt, at listen havde været i høring hos flere medlemmer af udvalget i 2022.

Flere planteskoler var meget uforstående overfor, at polsk lind var fjernet fra listen. Flere planteskoler kunne ikke genkende at listen har været i høring hos dem. Flere planteskoler satte spørgsmålstejn til det faglige grundlag i beslutningen og forståelse for planteskolernes flerårige

produktionstid. Planteskolerne understregede meget tydeligt vigtigheden af en udfasningsperiode på to-tre år - når herkomster fjernes fra provenienslisten i tilskudsordningen privat skovrejsning. Det blev derudover oplyst, at der fortsat eksisterede en zonerings for lind i Polen. Planteskolerne nævnte selv, at de så var henledt til at søge dispensation pr. tilskudsprojekt i den kommende plantesæson.

Formanden opsummerede og henviste til vigtigheden af en udfasningsperiode samt at faglige spørgsmål henvises til kåringsudvalget. Kåringsudvalget vil tage emnet op ift. kvaliteten af polsk lind udenfor de forældede polske frøzonerings. Deres næste møde er i juni 2024.

[EUP kan efter mødet tilføje; I en dispensationsansøgning vil LBST lægge vægt på om, der er en generel mangelsituation af lind og om den ansøgte proveniens er fornuftig. I vores sagsbehandling af dispensationsansøgninger indhenter styrelsen typisk input fra NST og evt. KU ift. vurdering af egnetheden af den ansøgte proveniens i dansk skovrejsning. Vi vil også lægge vægt på, at den nuværende produktion af polsk lind er igangsat med en berettiget forventning om afsætningsmuligheder til projekter i denne skovrejsningsordning.]

B) Skovrejsning med offentlige tilskud og muligheder for arts- og proveniensvalg

Danske Planteskoler ønsker en drøftelse af skovrejsning med offentlige tilskud og muligheder for arts- og proveniensvalg. Hensigten er at sikre, at der også fremover vil være mulighed for at tilplante med egnet plantemateriale. Punktet kom til at handle om lange sagsbehandlingstider for udbetaling af tilskud til skovrejsning og design af tilskudsordningen fremadrettet. Emnerne fremgik ikke af dagsordenen og det materiale, der var rundsendt før mødet. EUP henviste til muligheden for at afgive hørings svar til kommende bekendtgørelse for ordningen direkte til euogprojekt@lbst.dk – materialet er tilgængeligt via [høringsportalen](#).

Spørgsmål til konkrete tilskudssager sker ved direkte kontakt til Projekttilskud i Tønder (Tlf.: 33 95 80 00 eller e-mail: projekttilskud@lbst.dk).

7.

a) Fødselsalder/etableringsår på grundmateriale

BBJ har fået en henvendelse om, hvorfor der ikke er angivet alder på kåringer i kåringslisten. Ved kåringsfortegnelsen fx i 1995 fremgår, at der er angivet fødselsår for kårrede bevoksninger og etableringsår (podningsår) for frøplantager.

Det er jo en nyttig information at få aldersangivelse på kåringer, selvom det er noget kompliceret med podninger vs. alder. Hvis disse podninger fx er taget på 100-årige plustræer i én frøplantage og andre podninger i samme frøplantage på 40-årige plustræer, kan man faktisk ikke få et klart udtryk for alder, kun etableringsårstal/podningsårstal. Især for kårrede bevoksninger giver det mening med fødselsår, og for frøplantager etableringsår. Hvad gør andre EU-lande?

Det blev aftalt at det ville være nyttigt hvis etableringsåret fremadrettet kommer med i kåringslisten. I de tilfælde hvor både alder og etablering kendes vil der også være fint hvis begge dele fremgår, men etablering er det vigtigste.

b) Ændringsblanket til grundmateriale

Husk at der findes en blanket til ændringer af en kåring. Den benyttes i tilfælde, hvor man f.eks. ændrer i antal træer, afgrænsningen, litra-benævnelser, ejerforhold med mere. Den hedder Revision af kåringsfortegnelsen, og findes på LBSTs-hjemmeside her:

<https://lbst.dk/virksomheder/skovbrug/herkomstkontrol-og-kaaring/blanketter#c13566>

Blanketten er lidt forældet, så LBST vil arbejde på at få den opdateret snarest. Der blev efterspurgt en vejledning i forhold til hvornår blanketten bør benyttes. På sigt skal den nok med i en mere omfattende vejledning men for nu vil LBST prøve at få lidt tekst ind om dette på hjemmesiden eller på selve blanketten.

c) Autokton/hjemmehørende m.v.

Der er krav om, at oprindelse angives for godkendt grundmateriale. Direktiv 1999/105 definerer oprindelse og autokton/hjemmehørende som følger:

Artikel 2

d) Autokton og hjemmehørende:

i) Autokton bevoksning eller frøkilde: en autokton bevoksning eller frøkilde er en bevoksning eller frøkilde, som normalt til stadighed er blevet forynget ved selvfor yngelse. Bevoksningen eller frøkilden kan være forynget kunstigt fra formeringsmateriale, som er indsamlet fra samme bevoksning eller frøkilde, eller fra autoktone bevoksninger eller frøkilder i umiddelbar nærhed

ii) hjemmehørende bevoksning eller frøkilde: en hjemmehørende bevoksning eller frøkilde er en autokton bevoksning eller frøkilde, som er dyrket kunstigt ud fra frø, hvis oprindelse findes i samme proveniensregion.

e) Oprindelse: for en autokton bevoksning eller frøkilde er oprindelsen det sted, hvor træerne vokser. For en ikke-autokton bevoksning eller frøkilde er oprindelsen det sted, hvorfra frø eller planter oprindeligt indførtes. Oprindelsen for en bevoksning eller frøkilde kan være ukendt.

Vi har ikke tidligere skelnet mellem autokton og hjemmehørende ved anmeldelse af grundmateriale, da direktivet heller ikke har skelnet:

Artikel 10, stk. 2

i) oprindelse - det skal angives, om grundmaterialet er autokton/hjemmehørende eller ikke autokton/ikke hjemmehørende, eller oprindelsen er ukendt. For ikke autokton/ikke hjemmehørende grundmateriale skal oprindelse angives, hvis den kendes

I forbindelse med udfyldelse af stamcertifikater og anmeldelse af grundmateriale i FOREMATIS er det nødvendigt at skelne mellem de forskellige oprindelser. Derfor blev anmeldelseskemaet ændret, så det nu er muligt at anføre den præcise oprindelse på anmeldelsen.

Artikel 13, stk. 1

h) eventuelt angivelse af, om materialet af oprindelse er autokton eller hjemmehørende, ikke autokton eller ikke hjemmehørende eller af ukendt oprindelse

Når vi skal udfylde stamcertifikater på tidligere anmeldt grundmateriale, kræver det noget arbejde med at finde materialets oprindelse. Det sker i samarbejde med virksomhederne og i nogle tilfælde med IGN, men vi er ikke altid enige om oprindelsen. Og det kræver en del arbejde at finde de gamle godkendelser frem.

Vi vil gerne drøfte om følgende hierarki for oprindelse kunne anvendes, og om det giver mening:

Autokton => Hjemmehørende => Ikke autokton => ikke-hjemmehørende => Ukendt oprindelse.

Det betyder, at der kun skal sættes et kryds i en af de fem. Det er nogenlunde enkelt at afgøre om en bevoksning er *autokton*, *hjemmehørende*, *ikke-hjemmehørende* eller af *ukendt oprindelse*. Men hvornår skal *ikke autokton* anvendes?

Det drøftes aktuelt i forbindelse med det nye EU-forslag om FRM, om *autokton/hjemmehørende* med fordel kan lægges sammen, dvs. om det reelt er nødvendigt at skelne mellem disse. Vi hører gerne udvalgets holdning til denne drøftelse.

Der var lidt snak om dette og kåringsudvalget og LBST vil prøve sammen at få nedskrevet en klar definition.

d) Udvikling af frøkilder for sunde asketræer

Mundtligt oplæg ved IGN samt gensidig opdatering om, hvad der sker både herhjemme og i udlandet – blev hold meget kort grundet tidspres og it-problemer.

8. Eventuelt- herunder næste møde

Første torsdag i oktober, man kan melde ind hvis man har lyst til at være vært.